
RUBRIEK OPSPORING EN POLITIE

- De veiligheidsmonitor

In opdracht van de Minister van Binnenlandse Zaken is ook in 2006 de Veiligheidsmonitor, en dit ondertussen voor de zesde keer, uitgevoerd. De dienst Beleidsgegevens van de Directie van de nationale gegevensbank van de Federale Politie zorgde voor de organisatie en de verwerking van de gegevens. De tweejaarlijkse bevolkings-enquête bevatte vragen over buurtproblemen, onveiligheidsgevoelens, slachtofferschap en aangifte en werking van de politiediensten. Meer dan 43.000 burgers werden telefonisch bevraagd tussen februari en juni 2006.

Na de stijging van de onveiligheidsgevoelens tussen 1997 en 2002, is er een daling waarneembaar tussen 2002 en 2004. In 2006 voelen 9% van de burgers zich altijd of vaak onveilig, wat een status quo betekent tegenover 2004.

Ruim 70% van de bevraagden van de personen die in contact kwamen met de politie verklaren (zeer) tevreden te zijn over het laatste contact met de politiedienst, voornamelijk over de beschikbaarheid en bereikbaarheid, maar ook over de houding en het gedrag van politiediensten. De tevredenheid van de slachtoffers over het contact met de politie is een stuk lager.

In 2006 vindt 87,5% van de burgers dat de politiediensten goed tot heel goed werken (86,4% in 2004). Tegenover 2000 (eerste maal bevraagd) is dat een stijging met 10%. De burgers zijn het vooral eens dat de politiediensten professioneel werken (88%). Dit is minder het geval over de samenwerking tussen politie en justitie (72%). Nog minder burgers zijn het er over eens dat de politiediensten over voldoende middelen beschikken (62%).

Opvallend is echter dat meer dan de helft van de Belgen zijn wijkagent niet kent, ook niet van naam of gezicht.

Meer resultaten zijn beschikbaar op www.fed-pol.be onder publicaties.

Een uitdaging voor de toekomst ligt in het feit dat eens een coherente publicatie moet worden gestart waarin al deze gegevens (geregistreerde criminaliteit, veiligheidsmonitor, justitiecijfers),

zoals bijvoorbeeld in Nederland (WODC: criminaliteit en rechtshandhaving), in een coherent geheel worden gepubliceerd.

Willy Bruggeman

- Discussienota: werken aan een veiliger samenleving

(Twynstra Gudde, Nederlands politie instituut, Amersfoort, 2006)

Dit document, bedoeld als discussienota, beschrijft een aantal veiligheidsthema's voor de volgende jaren en moet vooral worden gezien als een pallet aan mogelijkheden om het functioneren te verbeteren en niet als impliciete kritiek op het huidige functioneren.

Voor een organisatie als die van de politie zijn er altijd uitdagingen om aan te gaan. Aan de aard van het beleidsprobleem waarmee de politie te maken heeft, is inherent dat het voor haar omgeving *nooit genoeg* is. Dit neemt niet weg dat de Nederlandse politie van mening is dat er de laatste jaren veel bereikt is. De Nederlandse samenleving, zo stelt men in dit document, is in algemene zin veiliger geworden.

In dit document wordt niet verondersteld dat de politie een zelfstandige verantwoordelijkheid heeft waar het gaat om de inhoud van beleid, maar wel dat de politie in de beleidsvorming een adviserende en doorvertalende rol heeft.

Bij de opbouw van een veiligheidsagenda moet tot uitdrukking komen dat strategieën, technieken en organisatieconcepten altijd een middel zijn in het veiliger maken van de samenleving. Bij deze opbouw redeneert men nu van buiten naar binnen, dat betekent dat het "wat" leidend is ten opzicht van het "hoe". Bij de inhoudelijke thema's wordt een onderscheid gemaakt tussen de meer algemene thema's of ontwikkelingen - die niet direct betrekking hebben op de veiligheidssituatie, maar deze wel beïnvloedt - en specifieke ontwikkelingen in criminaliteit.

De auteurs zijn van mening dat een aantal thema's ten aanzien van het "hoe" waarschijnlijk in het bijzonder in de aandacht zullen komen te staan. Tegenhouden, signaleren en adviseren, samenwerking op verschillende niveaus zijn onderwerpen die de komende jaren van belang blijven. Alle aangedragen thema's hebben echter

iets te maken met samenwerken. Wederkerigheid wordt eerder de regel dan de uitzondering, wat ook past bij de organisatieontwikkeling van de politie waarin systeem- en ketengerichtheid steeds centraler komen te staan.

Beleidsinhoudelijk wordt in de komende jaren een verschuiving van aandacht verwacht als gevolg waarvan nieuwe balansen in het veiligheidsvraagstuk gaan ontstaan: de (georganiseerde) zware criminaliteit wordt dominanter ten opzichte van de veel voorkomende criminaliteit en de aandacht voor vroegsignalering wordt dominanter ten opzichte van de aandacht voor repressie. Op beide aspecten wordt in dit zeer interessante document ingegaan.

Willy Bruggeman

- 2008 en de verwachte kentering in de internationale gegevensuitwisseling.

Er staan binnen de Europese Unie heel wat initiatieven op stapel die in 2008 in werking zullen treden en een wezenlijke bijdrage moeten leveren bij het realiseren van de fameuze principes van "beschikbaarheid en solidariteit" uit het Haagse programma (november 2004). Dit is een duidelijke illustratie dat de invloed van de EU op de lidstaten steeds duidelijker wordt, ook al stootte de ratificatie van de Europese grondwettelijk verdrag op tegenstand in Frankrijk en in Nederland.

Het betreft ondermeer:

- het in werking stellen van het nieuwe Schengen II systeem, met inbreng van het Europese aanhoudingsbevel en een verruiming van bepaalde gegevenscategorieën;
- het beschikbaar zijn van het VIS-systeem (gegevens betreffende Visa-aanvragen);
- het verder doorontwikkelen van het Eurodac-systeem (gegevens betreffende asielaanvragen);
- het vermoedelijk in werking stellen van de Prüm-akkoorden (op 27 mei 2006 ondertekend door de Benelux-landen, Frankrijk, Duitsland, Oostenrijk en Spanje + nadien al vier andere landen bijgekomen) waarbij tussen de verschillende deelnemende landen ondermeer DNA, vingerafdrukken, gegevens van eigenaars van voertuigen, informatie i.v.m. terrorisme, illegale immigratie en openbare orde verstoringen, voor

de bevoegde diensten bevraagbaar worden (horizontale bevraging zoals in de Schengen-logica). Dit verdrag verruimt de mogelijkheid voor rechtstreekse bevraging van gegevensbestanden in andere landen. Pogingen worden nu ondernomen om een gelijkaardig verdrag aanvaard te krijgen geldend voor alle EU-lidstaten;

- het verdiepen van het Europol-informatiesysteem, wellicht in het raam van het omzetten van het nu geldende Europol-verdrag naar een Kaderbesluit (voorstel van de Commissie ligt nu ter bespreking voor), met de mogelijkheid om ook ad hoc bestanden in te richten.

Ook moet hier volledigheidshalve het Benelux-verdrag betreffende grensoverschrijdende politietesamenwerking aan toe gevoegd worden (in werking per 1 juni 2006).

Discussies zijn nog aan de gang welke diensten, ook in België toegang krijgen tot welke informatie en onder welke voorwaarden. Alleszins mag nu al gesteld worden dat in 2008 de internationale samenwerking, zeker binnen de EU, zal geschraagd worden door een breed en vernieuwend scala van mogelijkheden om toegang te krijgen tot voor politiediensten relevante gegevens in de andere lidstaten en bij Europol.

Willy Bruggeman

- Het politieverhoor met behulp van een gerechtstolk: een kritische reflectie vanuit de praktijk.

In de politiezone Antwerpen werken 220 operationele politieambtenaren bij de lokale recherche. Bij rondvraag bij deze gespecialiseerde dienst over de besteding van de werktijd, het aandeel hierin van tijd gespendeerd aan verhoren en de betrokkenheid van gerechtstolken bij deze verhoren verkregen wij als antwoord dat in totaal circa 65 % tot 72 % van de werktijd besteed wordt aan verhoren van slachtoffers, getuigen, verdachten en informanten.

De betrokkenheid van tolken bij deze verhoren is sterk uiteenlopend. Deze varieert van 20 % tot 85 % van alle verhoren.

Deze resultaten in verband met werktijdbesteding en betrokkenheid van gerechtstolken bij verhoren leiden tot 2 conclusies.

- het verhoor scoort hoog in werktijdbesteding;